

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ - СОФИЯ

ОДОБРЯВАМ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ПРОФ. Д-Р П. СЛАВЕЙКОВ

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧЕНИТЕ ОТ СЕЛСКОСТОПАНСКАТА АКАДЕМИЯ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс съдържа етичните принципи и критерии, залегнали в основата на професионалното поведение на учените от Селскостопанската академия (ССА). Кодексът включва система от критерии по проблеми, които възникват ежедневно в работата в научната общност. Той има отворен характер и подлежи на обогатяване с нови морални принципи и норми на поведение.

Основният принцип е спазването на законодателство в Република България, на признатите етични практики, етични принципи, етични норми на поведение, утвърдени от различните национални, отраслови и/или институционални етични кодекси.

1. ЦЕЛ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1.1. Да гарантира добрите взаимоотношения между изследователите, между изследователите и работодателите и да благоприятства за успех при създаването, трансфера, разпространението на знанията и на технологичното развитие, както и за кариерното развитие и израстване на изследователите.

1.2. Да приканва изследователите и работодателите към отговорност в работата и към взаимно професионално признание на работното място.

1.3. Учените от ССА да поемат своята отговорност и да се ръководят в дейността си от залегналите в Кодекса принципи и норми на поведение.

1.4. Да се регулират отношенията между учените от ССА, както и между тях и други научни и обществени институции.

1.5. Прояви, които не са свързани с професионалната дейност на учените не са предмет на етичния кодекс.

2. ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ И НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ

2.1. Учените от ССА следва да работят за издигане престижа на българската аграрна наука и да създават достоверни научни разработки, постигнати чрез контролирани изследователски анализи.

2.3. Индивидуалната отговорност на всеки учен е да се стреми към най-високи норми на поведение в научноизследователската дейност и в отношенията си с възложителите.

2.4. Всеки учен, в зависимост от личните си ценности, професионална квалификация и опит, е призван да допълва развитите в Кодекса принципи и норми на морално поведение.

2.5. Посочените принципи не са строги предписания, а са ориентир за учените в тяхната

професионална дейност.

2.6. Изследователите трябва да гарантират, че тяхната изследователска дейност е полезна за обществото и не повтаря извършени преди тях и на друго място изследвания.

2.7. Учените не трябва да изискват от своите сътрудници и подчинени да действат в нарушение на принципите на научната етика,

3. ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ

3.1. Учените трябва да се стремят да извършват научната дейност на високо ниво на професионална компетентност, в съответствие с международно сравними професионални стандарти.

3.2. Да приемат изпълнението само на такива задачи от научноизследователските проекти, за чиято оценка имат необходимата квалификация и доказан професионален опит.

3.3. Да повишават нивото и да поддържат уменията си и професионалната си квалификация.

3.4. Да използват пълноценно наличните научни, професионални, технически и административни ресурси, от които зависи качествено изпълнение на задачите им.

3.3. Да установяват контакти с учени и от други области, които ще допринесат за равниряване и обогатяване на научния им мироглед.

4. ПРОФЕСИОНАЛНА И НАУЧНА ОТГОВОРНОСТ

4.1. Учените от ССА поемат отговорност за работата си и се отнасят с почтеност и уважение към работата на колегите си.

4.2. Учените допринасят за обществения престиж на професията и са отговорни за предотвратяване на действия и поведение за накърняване на този престиж.

4.3. С изследователската си дейност, учените обогатяват аграрната наука и съдействат за усъвършенстване на взаимоотношенията в научните колективи.

4.4. Учените следва да познават стратегическите цели, от които се ръководи тяхната изследователска среда, както и механизмите за финансиране.

4.5. Изследователите са отговорни пред работодателите си и към цялото общество. При финансиране от публични фондове носят отговорност за ефективното използване на парите на данъкоплатците.

4.6. Да полагат грижи за израстване на младите учени.

5. ПОЧТЕНОСТ

5.1. В професионалната си дейност учените се отнасят честно, справедливо и с уважение към предшестващите изследователи и своите колеги, като не поставят под заплаха собствените си професионални интереси и тези на останалите.

5.2. Учените, участващи в научни колективи по разработването на изследователски проекти, спазват задълженията си по приетия дял на участие в разработката.

5.3. Учените не трябва да плагиатстват разработки на български и чуждестранни изследователи. Те спазват принципа на интелектуалната собственост и съвместната собственост върху данните, в случай, че изследването е извършено в сътрудничество с един или няколко научни ръководители и/или изследователи.

5.4. Учените да подкрепят новите и авангардни научни търсения и да спомагат за включване на иновации.

5.5. Проявите на недоброжелателност и корупция са несъвместими с морала и етиката на изследователите.

6. НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

6.1. Учените не трябва да бъдат дискриминирани по пол, възраст, етнически или социален произход, религиозни убеждения, политически възгледи, обществен и социален статус.

6.2. Работодателите трябва да се стремят към равенство на половете в науката, чрез предоставяне на еднакви възможности, както при наемане така и при следващите нива в научната кариера, без да се пренебрегват критериите за качество и компетентност.

7. АГРАРНАТА НАУКА КАТО НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ПРАКТИКА

7.1. Сътрудничеството, взаимният обмен и работата в екип са наложителни в научноизследователската дейност на учените от ССА.

7.2. Учените работят със съзнанието за поддържане и издигане на авторитета на селскостопанската наука, като е желателно да има аргументирана критика към научни постановки, методи и резултати.

7.3. В научноизследователската дейност и практика учените следват принципите на отвореност, критичност и респект по отношение на научните перспективи. Да има дух на приемственост и подпомагане на младото поколение учени.

7.4. Данните от научните разработки са интелектуална собственост на научната организация и изследователите, на които по принцип принадлежи авторското право. Да се търси съдействието на авторите на научните разработки при внедряването им в практиката.

7.5. Веднъж публикувани научноизследователски резултати стават общо достояние на научната общност. Те подлежат на обективни критични рецензии и дискусии, в които следва да участват и самите автори. Данните, методите за анализ и събиране, справки и др. следва да са достъпни за вътрешна и външна проверка, когато е необходимо и при поискване от компетентните органи.

7.6. Учените от ССА да пропагандират научните постижения,

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящият Етичен кодекс е приет от Изпълнителното бюро на ССА с Протокол № РД-10-15 от 20.05.2013 г. и е утвърден от Управителния съвет на ССА с Протокол РД-09-06 ССА от 22.05.2013 г. и е в сила от утвърждаването му от председателя на ССА.

2. Промени и допълнения в текстовете на Етичния кодекс се правят след писмени предложения до председателя на Комисията по научна етика в ССА и се одобряват по реда на т.1.